

Program zasedání Vědecké rady Filozofické fakulty Univerzity Karlovy dne 17. února 2022

(Zasedání bude probíhat on-line prostřednictvím aplikace MS Teams, hlasování bude zajištěno pomocí aplikace <https://vr.is.cuni.cz/>)

1. Zahájení

1.1. Organizační informace

1.2. Prezence členů Vědecké rady FF UK

1.3. Schválení programu zasedání Vědecké rady FF UK

1.4. Schválení zápisu ze zasedání Vědecké rady FF UK dne 20. 1. 2022

2. Habilitační řízení pana PhDr. Stanislava Doležala, Ph.D. pro obor Světové dějiny a obecné dějiny

základní informace v příloze č. 1,

teze přednášky v příloze č. 2

3. Habilitační řízení paní PhDr. Ivony Mišterové, Ph.D. pro obor Anglická a americká literatura

základní informace v příloze č. 3,

teze přednášky v příloze č. 4

4. Návrh na jmenování předsedy Komise pro etiku ve výzkumu FF UK:

Mgr. Jiří Lukavský, Ph.D.

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

5. Personálie

Ke schválení:

prostřednictvím hlasovací aplikace <https://vr.is.cuni.cz/> v termínu, který bude oznámen.

5.1. Návrh na změnu role z člena na předsedu ve zkušební komisi pro BZK a SZZK pro studijní program Anglistika - amerikanistika (Bc. i NMgr. obor: Anglistika - amerikanistika), studijní program Filologie (NMgr. obor: Anglický jazyk), studijní program Anglistika - amerikanistika (Bc.), studijní program Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání (Bc.), studijní program Anglický jazyk (NMgr.):

PhDr. Gabriela Brůhová, Ph.D.

Luca Cilibrasi, Ph.D.

PhDr. Tomáš Gráf, Ph.D.

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D.

Mgr. Ondřej Tichý, Ph.D.

Zdůvodnění:

Všichni výše jmenovaní jsou zkušení vyučující s mnohaletou praxí v oboru. Dr. Cilibrasi má zahájené habilitační řízení, dr. Tichý je ředitelem ústavu, dr. Brůhová je zástupkyní ředitele, dr. Gráf a dr. Šaldová jsou garanty programů.

5.2. Návrh na doplnění v roli předsedy do zkušební komise pro BZK a SZK pro studijní program Anglistika – amerikanistika (Bc. i NMgr. obor: Anglistika – amerikanistika), studijní program Filologie (NMgr. obor: Anglický jazyk), studijní program Anglistika – amerikanistika (Bc.), studijní program Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání (Bc.), studijní program Anglický jazyk (NMgr.):

Eva Maria Luef, M.A., Ph.D.

Zdůvodnění:

Dr. Luef je zkušená vyučující s mnohaletou praxí v oboru, má zahájené habilitační řízení.

5.3. Návrh na doplnění člena do zkušební komise pro BZK pro studijní program Filologie (Bc. obor: Český jazyk a literatura), studijní program Český jazyk a literatura (Bc.), studijní program Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání (Bc.):

Mgr. Ondřej Vojtíšek

Zdůvodnění:

Mgr. Vojtíšek je interním zaměstnancem ústavu a podílí se na výuce na bakalářském i magisterském stupni.

5.4. Návrh oborové rady na odvolání a doplnění členů zkušební komise pro státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací pro studijní program Obecná teorie a dějiny umění a kultury, studijní obor Filmová věda (tříletá délka studia, jazyk výuky český):

Odvolání:

PhDr. Petra Hanáková, Ph.D.

Doplnění:

doc. Mgr. Lucie Česálková, Ph.D.

Zdůvodnění:

Dr. Hanáková již v akademické sféře nepůsobí, doc. Česálková je plnohodnotným členem katedry.

5.5. Návrh oborové rady na doplnění člena zkušební komise pro obhajoby disertačních prací pro studijní program Obecná teorie a dějiny umění a kultury, studijní obor Hudební věda (tříletá délka studia, jazyk výuky český):

Mgr. Vladimír Maňas, Ph.D.

5.6. Návrh oborové rady na změnu role ze člena na předsedu zkušební komise pro státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací pro studijní program Historie, studijní obor České dějiny (tříletá i čtyřletá délka studia, jazyk výuky český a anglický):

doc. Mgr. Kamil Činátl, Ph.D.

5.7. Návrh oborové rady na doplnění členů zkušební komise pro státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací pro studijní program Filologie, obor Teorie a dějiny literatur Asie a Afriky a program Dějiny a kultury Asie/Asian history and culture:

Mgr. Sylva Martinásková, Ph.D.

Zdůvodnění:

Dr. Martinásková působí jako odborná asistentka na Univerzitě Palackého v Olomouci. Její specializace je japonská literatura, japonské dějiny, klasická japonština. Je autorkou dvou monografií a řady kratších odborných studií. Jedná se o mladou, dynamicky se rozvíjející badatelku. V současné době v České republice aktivně působí pouze jeden docent s japanologickou specializací, a to na FF UK a Dr. Martinásková významným způsobem rozšíří okruh odborníků pro sestavování komisi pro státní doktorské zkoušky a obhajoby disertačních prací.

5.8. Návrh oborové rady na doplnění členů zkušební komise pro státní doktorské zkoušky pro studijní program Filologie obor Románské jazyky:

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

prof. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

doc. PhDr. Jan Holeš, Ph.D.

prof. Mgr. Lenka Zajícová, Ph.D.

doc. Mgr. Iva Svobodová, Ph.D.

doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

doc. Mgr. Petr Stehlík, Ph.D.

5.9. Návrh na pověření členstvím v oborové radě studijního programu Filologie oboru Románské jazyky (XROJ, 4RJ, 7RJ – tříletá i čtyřletá délka studia, česká i anglická mutace):

doc. Mgr. Iva Svobodová, Ph.D.

Zdůvodnění:

Nominujeme doc. I. Svobodovou (FF MU v Brně) vzhledem k její specializaci (portugalský jazyk), která není v oborové radě dostatečně pokryta. Jako externí členka oborou radu vhodně rozšíří.

6. Program Cooperatio

6.1. Návrh na jmenování pana PhDr. Jakuba Končelíka, Ph.D., novým koordinátorem vědní oblasti Media and Communication Studies:

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

Zdůvodnění:

Dosavadní koordinátor, mim. prof., doc. PhDr. Nico Carpentier, Ph.D. na svou funkci rezignoval. Vědecká rada FSV UK souhlasila se jmenováním PhDr. Jakuba Končelíka, Ph.D. na svém zasedání dne 8. 12. 2021.

6.2. Návrh na změnu zástupce koordinátora vědní oblasti Literature programu Cooperatio:

Návrh na jmenování: doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

Zdůvodnění:

Dosavadní zástupce koordinátora, prof. PhDr. Jan Čermák, CSc., na svou funkci rezignoval.

6.3. Návrh na změnu koordinátora a zástupce koordinátora vědní oblasti Asian, Middle Eastern and East European Studies programu Cooperatio:

Návrh na jmenování koordinátora: doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D. (dosavadní zástupce koordinátora)

Návrh na jmenování zástupce koordinátora: doc. Mgr. Lukáš Zádrapa, Ph.D.

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

Zdůvodnění:

Dosavadní koordinátor, doc. Daniel Berounský, Ph.D., na svou funkci rezignoval.

6.4. Plán rozvoje vědní oblasti Psychological Sciences

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

6.5. Plán rozvoje vědní oblasti Subject Specific Education Research

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

6.6. Plán rozvoje vědní oblasti General Education and Pedagogy

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

7. Akreditace

7.1. Akreditační výhled na rok 2022

7.2. Kontrolní zprávy

Název SP	Typ SP
Pedagogika	Bc.
Pedagogika	NMgr.

Podklady k dispozici na intranetu VR FF UK.

7.3. Návrhy na změnu garanta studijních programů (mimo akreditace)

Název SP	Typ SP	Standardní doba studia	Jazyk výuky	Návrh na odvolání garanta SP	Návrh na jmenování garanta SP
Portugalistika	Bc.	3	cs	Mgr. Šárka Grauová, Ph.D.	Mgr. Karolina Válková, Ph.D.
Dějiny umění	Bc.	3	cs	doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D.	Mgr. Kateřina Adamcová, Ph.D.
Dějiny výtvarného umění	Ph.D.	4	cs	prof. doc. PhDr. Marie Klimešová, Ph.D.	doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D.

7.4. Návrhy na změnu garanta studijních oborů (mimo akreditace)

Název SO	Typ SO	Standardní doba studia	Jazyk výuky	Návrh na odvolání garanta SO	Návrh na jmenování garanta SO
Archivnictví a pomocné vědy historické	Bc.	3	cs	prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.	Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.
Archivnictví a pomocné vědy historické	NMgr.	2	cs	prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.	Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.

Archivnictví a pomocné vědy historické	Mgr.	5	cs	prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.	Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.
--	------	---	----	-------------------------------------	-----------------------

8. Různé

Přílohy

Příloha č. 1

Cca v 10.00 hodin habilitační řízení pana **PhDr. Stanislava Doležala, Ph.D.** pro obor **Světové dějiny a obecné dějiny**.

Komise:

Předseda:

prof. PhDr. Martin Holý, Ph.D., Historický ústav AV ČR; Katedra historie, FF UJEP.

Členové:

doc. Mgr. et Mgr. Iva Adámková, Ph.D., FF UK, Ústav řeckých a latinských studií,

doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc., Ústav klasických studií, FF Masarykovy univerzity,

doc. Mgr. Anna Pumprová, Ph.D., Katedra latinského jazyka a kultury, FF Ostravské univerzity v Ostravě.

a doc. PhDr. Václav Drška, Ph.D., FF UK, Ústav světových dějin.

Oponenti:

doc. PhDr. Jarmila Bednaříková, CSc., Masarykova univerzita

doc. PhDr. Jana Kepartová CSc., Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta

doc. Mgr. Marek Babic, PhD, Katolícka univerzita v Ružomberoku

Habilitační práce:

Konstantin: Cesta k moci

Téma přednášky:

Židé v pozdní římské říši – pohled pohanů, křesťanů a státní moci

Příloha č. 2

Jméno a příjmení s tituly: **PhDr. Stanislav Doležal, Ph.D.**

Název habilitační přednášky: Židé v pozdní římské říši – pohled pohanů, křesťanů a státní moci

Text tezí:

V krátkém časovém rozsahu této přednášky lze pouze stručně nastínit postoje římského státu a jeho obyvatelstva, pohanského či křesťanského, vůči Židům: xenofobii pohanské populace vůči Židům, antijudaismus elit křesťanské církve v pozdní římské říši a také postoj římského státu, který se sice lišil v dobách vlády pohanských a křesťanských císařů, ale v zásadě se vždy snažil o udržování vnitřního pořádku, rovnováhy a stability v říši.

A. Pohled pohanů

Pohanští římsští autoři, kteří v literatuře reagovali na Židy a jejich náboženství, pocházeli bez výjimky ze vzdělané vyšší třídy. Téměř vždy nahlíželi Židy s odporem a nelibostí, nebo přinejmenším s pobaveným pohrdáním. Judaismus byl pro ně spíše pověrou (*superstitio*) než náboženstvím; monoteismus a netělesná představa tohoto jediného boha urážely náboženské cítění pohanů (a Židé byli v důsledku toho obviňováni z ateismu), stejně jako je odpuzovala obřizka, „lenost“ o sabatu, odpor k vepřovému masu a zákaz portrétování (Lucanus, Juvenalis, Martialis, Tacitus). Tendence k separaci od okolního světa v rámci židovských komunit v římských městech byla navíc nahlížena s nedůvěrou až s podezřením; a tendence Židů se bouřit vyvolávala znechucení (viz poznámku Ammiana Marcellina, pro kterého byli Židé vzpurným národem, nebo zmínku u Rutilia Namatiana, který litoval, že Judea byla ovládnuta Pompeiem a pokořena Titem, neboť „Židé a jejich náboženství se odtud šíří jako mor po říši a poražený národ tak dusí své vítěze“).

B. Pohled křesťanů a křesťanské církve

Od samotného svého počátku se křesťanská církev snažila o důsledný odklon od judaismu. Nejenže nebylo považováno za myslitelné hlásit se k Ježíši Kristu a přitom praktikovat judaismus, ale problémem z hlediska církve byly též skupiny stojící na rozhraní obou náboženství: „judaizující křesťané“ a „židovští křesťané“. Církevní koncily (počátkem 4. století v Elvirě poblíž Granady a v roce 364 n. l. v Laodikeii ve Frygii) se snažily křesťanství očistit od skutečných či domnělých židovských vlivů. Křesťanští autoři (např. Commodianus, Tertullianus či Cyprianus) tvrdili, že Židé přišli svou vlastní vinou o své výsadní postavení u boha a jejich místo zaujali křesťané. V době vítězství křesťanství v říši lze dokonce mluvit o jakémsi „teologickém antisemitismu“ a o záměrném podněcování protizidovských nálad v křesťanské populaci impéria (nejvíce patrné u Ambrosia a Joana Chrysostoma, viz incident ve městě Kallinikon v Sýrii v roce 388).

C. Postoj římského státu vůči Židům

Římská říše byla směsí různých náboženských tradic a císaři odpovídali za všechny náboženské záležitosti říše, neboť stát a kult tvořily jednotu. Židé tvořili v impériu významnou menšinu (možná až 1/10 populace) a jejich komunity se v rámci

diaspory soustřeďovaly do velkých městských aglomerací. Početnost židovské populace, její významná přítomnost v Římě a také starobylost jejich náboženství vedla již císaře Augusta k tomu, aby uzákonil práva Židů. Měl být respektován sabat, synagógy byly považovány za nedotknutelné a jejich vykrádání se mělo rovnat svatokrádeži. Další císaři pokračovali v této politice, třebaže jim ji komplikovaly časté případy vzájemné nenávisti mezi židovskou a většinovou římskou populací impéria (ke kterým občas vedl nebo přispíval necitlivý a nekompetentní přístup místních římských úřadů, ale též náboženský fanatismus a nacionalistické vášně Židů, případně jejich odpor vůči helenizaci a romanizaci). Třikrát měly tyto incidenty charakter regulérní vnitřní války (první židovská válka, válka Kitos a revolta Bar Kochby). Odhlédneme-li od rázných kroků, které Římané vždy podnikli k potlačení těchto nepokojů, následná reakce římského státu bývala překvapivě mírná (např. *fiscus Iudaicus*). Římská vláda nikdy neprováděla žádné pronásledování Židů.

Ve 4. a 5. století se postoj císařů vůči Židům začíná měnit, přinejmenším v mluvě zákonů, kde se ve vztahu k Židům objevují výrazy jako *feralis secta*, *nefaria secta*, *perversitas iudaica*, *superstitio* či dokonce *iudaeae impietatis amentia*. Zákony se snažily izolovat Židy v christianizující se společnosti, zamezit židovským komunitám v růstu a v získávání vlivu, a bránit Židům v získávání nových souvěrců, obzvláště mezi křesťany. Specificky zákony zakazovaly Židům vlastnit křesťanské či nežidovské otroky, mísit se ve sňatcích s křesťany a stavět nové synagógy. Kromě toho zákony Židy nabádaly k přijetí křesťanství a zakazovaly jim vysmívat se symbolům křesťanské víry.

Koncem 4. století se ovšem objevují i zákony, které opakovaně potvrzují náboženskou svobodu a privilegia Židů, snaží se omezovat náboženskou nenávist vůči Židům ze strany křesťanů, garantují Židům ochranu před jejich útoky a snaží se bránit křesťanům v ničení a plenění synagóg. Je příznačné, že prakticky všechny tyto zákony na ochranu Židů byly vydány během vlády císařů Honoria a Arcadia, případně Theodosia II. (pocházejí z let 393-423). Lze tvrdit, že synové Theodosia I. sklízeli, co jejich otec zasel, nebo čemu přinejmenším umožnil vzrůst. Otevřený antijudaismus tak vlivných teologů, jako byli Ambrosius a Joannes Chrysostomos, negativně ovlivňoval náboženskou atmosféru v říši ještě celá desetiletí po jejich smrti. Lze však tvrdit, že bez těchto „ochranných“ zákonů by židovské komunity byly zcela vymazány z mapy impéria.

Postoj římského státu vůči Židům zůstal tedy i v době vítězství křesťanství v zásadě nezměněn. Přes všechnu svou protižidovskou rétoriku a přes různé ústrky, činěné židovským komunitám, zákony pozdně římského státu chránily Židy před záhubou z rukou křesťanských fanatiků, kteří byli ke svým aktům náboženské nenávisti podněcováni vysokými představiteli křesťanského kléru.

Příloha č. 3

Cca v 11.45 hodin habilitační řízení paní **PhDr. Ivony Mišterové, Ph.D.** pro obor **Anglická a americká literatura.**

Komise:

Předseda:

prof. emeritus PhDr. Martin Hilský, CSc., dr. h. c., MBE, v důchodu

Členové:

prof. PhDr. Martin Procházka, CSc., FF UK; Metropolitní univerzita v Praze, Katedra politologie a anglofonních studií,

prof. PhDr. Pavel Drábek, Ph.D., University of Hull, Faculty of Arts, Cultures and Education, School of the Arts, Velká Británie; Masarykova univerzita, FF, Katedra divadelních studií,

prof. Jana Wild, Ph.D., Vysoká škola múzických umění v Bratislave, Divadelná fakulta, Katedra divadelných štúdií

a doc. MgA David Drozd, Ph.D., Masarykova univerzita, FF, Katedra divadelních studií; Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta.

Oponenti:

prof. Mgr. Milada Franková, CSc., M.A., Masarykova Univerzita, Filozofická fakulta,

doc. Mgr. Martin Pšenička, Ph.D., Univerzita Karlova, Filozofická fakulta,

prof. PhDr. Bohuslav Mánek, CSc., Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta.

Habilitační práce:

Inter Arma non Silent Musae: Anglická a americká dramatická tvorba na českých a moravských divadelních scénách v době první světové války.

Téma přednášky:

Český král Lear Vendelín Budil a jeho kulturní odkaz

Příloha č. 4

Jméno a příjmení s tituly: **PhDr. Ivona Mišterová, Ph.D.**

Název habilitační přednášky: Český král Lear Vendelín Budil a jeho kulturní odkaz

Text tezí:

Plzeňské divadlo má dlouhou a bohatou tradici, která sahá do poloviny osmnáctého století, a je spjata s řadou významných osobností českého divadla. Cílem přednášky je představit režijní, herecké a kulturní působení českého herce, režiséra a překladatele Vendelína Budila (1847–1928), který v roce 1902 stanul v čele nově zbudovaného plzeňského Městského divadla. Přednáška se opírá o výzkum dosud neprobádané, převážně rukopisné pozůstalosti Vendelína Budila, deponované v Archivu Města Plzně.

Budilovou zásluhou získalo divadlo ucelenou koncepci rozvoje. V repertoáru divadla se alespoň zpočátku výrazně uplatnila činohra. Páteř činoherního repertoáru tvořila díla národní literatury starší i soudobé, avšak značný prostor byl vyhrazen Shakespeareovi.

Jen v prvních dvou sezónách uvedl Budil pět shakespearovských premiér. Budilovou zásluhou byla na českém jevišti poprvé inscenována tragédie *Antonius a Kleopatra* (1909). Významný divadelní počín představovalo také nastudování Shawových her *Pekelník* (1907) a *Živnost paní Warrenové* (1908) v překladu Karla Muška a Wildovy komedie *Vějíř lady Windermereové* (1907). Jak již bylo naznačeno, svébytný a specifický prvek Budilova repertoáru představovaly shakespearovské inscenace, v nichž se Budil uplatnil jako režisér i herec. Během let 1902–1912 režíroval všechna shakespearovská představení a ztvárnil, např. úlohu Richarda III., Klubka, Macbetha, krále Leara, Falstaffa, Enobarba a rytíře Tobiáše. Vzhledem k frekvenci a především kvalitě nastudování Shakespeareových her lze bez nadsázky hovořit o souznění mezi režisérem a dramatikem.

Budilova režijní tvorba se opírala o dobrou znalost národních i světových dramatických děl a značnou divadelní erudici. Herecky a režijně byl Budil následovníkem dvou významných divadelních osobností, Josefa Jiřího Kolára a Pavla Švandy ze Semčic. S Kolárem jej sblížovalo romantické pojetí uměleckého projevu a zájem o vypjatě dramatické a individualistické postavy, jejichž interpretaci přiblížil reálnému životu. Budilova herecká a režijní koncepce byla ovlivněna rovněž školou Ermeta Zacconioho (1857–1948), jehož hereckému pojetí a režii dominoval naturalismus a verismus. Budilův osobitý herecký a režijní postoj přetavil kolárovsky romantické pojetí i Zacconioho naturalistické divadelnictví s propracovanými psychologickými detaily do svébytně věrného ztvárnění postavy založeného na důsledném studiu role a prožitku dramatického textu.

Syntézou romantismu a psychologického realismu se vyznačovalo Budilovo pojetí postavy krále Leara (1904), jež je považována za vrchol Budilovy herecké kariéry. Přípomínkou Budilovy koncepce je dobová fotografie zobrazující bílé oděného starce s hustými šedivými vlasy a dlouhým šedým vousem, jenž sedí v podřepu a jednou rukou se opírá o holou větev. Věvec z kvítí se mu sesul na stranu. Svůj šílený pohled upírá kamsi do dále. Dochovaný snímek svědčí o tom, že Budil dokázal postihnout detail výrazu, gesta a kostýmu představované postavy. Pamětníci Budilova Leara oceňovali především umělecky výstižné ztvárnění postavy s důrazem na Learovu vznešenost a velikost i ve chvílích ponížení.

Plnost a stylová čistota Budilových nastudování byla výsledkem souladu mezi jeho hereckou/režijní metodou a dramaturgickým plánem. Budil herec a režisér proslul důrazem na detail a celkovým perfekcionismem. Budilova snaha o kvalitní herectví a hodnotnou interpretaci autorů domácích i světových rezonovala s cílevědomým a systematickým budováním činoherního souboru. Mezi členy činoherního ansámblu patřily významné divadelní osobnosti, např. Václav Vydra, Bohuš Zakopal, Miloš Nový, Terezie Brzková, Karel Lier a Jaroslav Pulda. Budil měl cit pro vyhledávání nových talentů, jimž vštěpoval zásady své herecké a režijní práce, pracovitost, důslednost a disciplínu. Mnozí Budilovi odchovanci následně našli uplatnění na významných pražských scénách, např. Miloš Nový, Václav Vydra a Otýlie Beníšková. Častým hostem plzeňského divadla byl v té době Eduard Vojan, jehož pohostinská vystoupení nazýval Budil „školeními mistra“.

V závěru svého působení v čele plzeňského divadla čelil Budil kritice ze strany Divadelního družstva. Výtky se týkaly narůstajícího finančního deficitu, s nímž se divadlo muselo v jednotlivých sezónách postupně vypořádávat. Plzeňská divadelní krize souvisela s řadou okolností, např. náhlým přechodem ze skromných podmínek starého divadla do technicky lépe vybaveného a komfortnějšího divadla nového, poklesem návštěvnosti, rostoucími požadavky Divadelního družstva a konkurencí kinematografů. Problémem nebyla tedy umělecká úroveň představení, ale spíše finanční stránka. V tomto ohledu je však třeba poznamenat, že v první dekádě dvacátého století se začaly prosazovat nové divadelní proudy. V režijní práci Jaroslava Kvapila na scénách Národního divadla se výrazně uplatňovaly symbolistické a impresionistické prvky, s nimiž souznělo psychologicko-analytické herectví významných představitelů Kvapilova souboru, např. Eduarda Vojana, Hany Kvapilové a Leopoldy Dostalové. Kvapilovy náladově stylizované režie později vystřídala dynamická zkratkovitost a vzrušená emocionalita Hilarova expresionismu. V kontextu nově nastupujících divadelních tendencí, k nimž se Budil stavěl rezervovaně, mohly jeho tradiční režijní a herecké postupy působit konzervativně

Dne 30. června 1912 uvedl Budil svůj poslední režijní počín na plzeňském jevišti. V inscenaci Jiráskovy *Lucerny* však již nehrál. Čekal ve své bývalé kanceláři, snad na slova díků. Marně. A tak po deseti letech ředitelského, režijního a hereckého působení opustil plzeňské divadlo s bilancí 1 790 odehraných činoherních představení. Po odchodu do penze poskytovalo Divadelní družstvo Budilovi pravidelnou roční subvenci na zpracování dějin plzeňského divadelnictví. Od roku 1918 byl Budil členem slavnostního výboru pro jubilejní oslavy Národního divadla, kde rovněž třikrát pohostinsky vystoupil v cyklu českých her. Jako host se vrátil také na jeviště plzeňského divadla, mimo jiné, ve své nejznámější roli krále Leara.

Vendelín Budil zemřel 26. března 1928. V roce 1947 byl in memoriam jmenován čestným členem Národního divadla. V témž roce byla v místě Budilova bývalého bydliště

v Plachého ulici č. 19 odhalena pamětní deska.